

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 15. maj 2024 blev i sag nr. 100650:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Tryg Forsikring A/S
Klausdalsbrovej 601
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har husforsikring. I klageskema af 2/11 2023 har klageren bl.a. anført:

"Kort redegørelse for sagen

Sagen har snart løbet i 3 år uden der er blevet enighed om en løsning på at få udbedret skaden.
Skaden er på at isolering er hel eller delvis ødelagt af en husmår.

Da skaden blev anmeldt d. 12/11 2020 blev jeg bedt om at dokumentere at der var en skade og samtidig dokumentere at jeg havde lavet tiltag så husmåren ikke længere havde adgang til isoleringen.

Begge dele blev dokumenteret med foto af ødelagt isolering og hvad der var lavet for at stoppe måren.

Efterfølgende forlangte Tryg forsikring at der skulle laves en Rapport med termografi billeder. Og samtidig et tilbud på at udbedre skaden.

Det var [tømrer] der udførte termografi og gav tilbud på opgaven. (Rapport er vedhæftet sagen)

Ud fra denne Rapport mener [tømrer] at der er skade på store dele af isoleringen som især ses på termografi billeder taget udefra. De billeder der er taget indefra, er påvirket af at varmeinstallation sidder i skunken mod syd og varmer denne op. Det er også derfor at [Rådgivningsvirksomhed] ingen billeder har fra denne side da de jo så mener at der ikke er skade på isoleringen.

Jeg kan samtidig fortælle at jeg har hørt måren løbe på dampspærre og derfor bekræfter det [tømrer] skriver at der er skade på isoleringen.

Denne rapport fra [tømrer] er siden blevet afvist af Tryg som at den ikke er fyldestgørende.

Det er Tryg der har bestilt en ny Termografi fra [Rådgivningsvirksomhed]. Den rapport er på ingen måde fyldestgørende da de kun har lavet termografi hvor de mente var nødvendig. Der er ikke taget billeder udefra og fra den side af huset hvor varmeinstallation sidder. Der kunne han ikke se noget på billeder og derfor ikke dokumenteret det. Det er jo tydeligt at de billeder der er taget udefra, viser at isoleringen er ødelagt på steder [Rådgivningsvirksomhed] ikke har på termografi. Derudover mener [Rådgivningsvirksomhed] at det skulle være pga. dampspærre der skulle være monteret forkert at der kommer kulde ind i huset. Men hvis vi kigger på hjørnet mod Nordøst ses det tydeligt på foto at det meste isolering er væk ned mod tag fod og op langs gavlen. Så her er det bevist at det ikke er dampspærre der er problemet, men ødelagt isolering. Som det også ses på min fotodokumentation, er der et hul ind i endevæggen på 10-12 cm som måren har lavet. Det har [Rådgivningsvirksomhed] ikke dokumenteret.

Så skaden på endevæggen vil Tryg ikke betale for da den ikke er dokumenteret med termografi og vil ikke godkende de billeder jeg har taget som jo viser at isoleringen er ødelagt. For at udbedre endevæggen er det kun muligt ved at fjerne gipsplader indvendig i soveværelset.

[Rådgivningsvirksomhed] mener at når der er en forskel på 5-6 grader på termografi, er der ikke noget galt med isolering, men igen er det tydelig bevist at de steder der både er termografi indefra og billeder udefra af ødelagt isolering er der temperaturforskel på ca. 6 gr. Så er det jo for mig også klart at isolering er i stykker andre steder med den temp. forskel.

Der har været sendt klage til Trygs egen klage afdeling 2 gange. Først fordi vi var uenige om hvem der skulle betale for nye plader hvor tryg mener det er kunden da det er en miljøsag så nye tagplader og bortskaffelse af gamle plader er for kundens egen regning.

Anden gang fordi jeg ikke kan få repareret de skader der er på isoleringen for det Tryg tilbyder som endelig afgørelse. De tilbyder 15000 kr. og det kan jeg ikke finde en tømrer der vil lave det for. For det første er skaden større end det Tryg mener og for det andet skal der stillads op i 4 steder.

Der er heller ingen tømrer der med lidt faglig stolthed vil lave denne reparation og så stoppe ved 2 plader i hvert hjørne af huset når isoleringen også er ødelagt under de næste plader. Der er heller ikke i Rapport fra [Rådgivningsvirksomhed] eller fra Tryg der fortæller hvilke 2 plader i hjørnerne de mener, er det vandret eller lodret?

Jeg er på ingen måde interesseret i at stå for denne reparation selv og derfor ikke interesseret i et kontantbeløb. Jeg mener der skal et tilbud fra en håndværker så jeg holdes uden for ansvar og får udgifter ud over det antal nye plader der skal bruges samt bortskaffelse af de gamle.

Så som Tryg tidligere har skrevet i svar fra byggeteknisk afdeling (vedhæftet) bør skaden udbedres ved at tagplader demonteres en for en så længe der er skadet isolering under og stopper når det er repareret og monteret nye plader. Se rapport fra Trygs byggetekniske afd som er vedhæftet. Hvis 40 % af pladerne er taget af skal alle plader af da der så er et krav om lovliggørelse.

Den metode afviser Overtaksator ... da han læner sig op ad rapporten fra [Rådgivningsvirksomhed].

Jeg har i et sidste forsøg haft en bygningstaksator fra Firmaet ... til at komme forbi, Han har kigget sagen i gennem og taget kontakt til [taksator] for at se om det kunne tales til rette om en løsning.

Jeg har prøvet at komme med et modbud på 30000 kr. og det har jeg efter anbefaling fra Byggesagkyndig trukket tilbage da han mener skaden er langt større.
Samtidig er der gået 3 år og både materialer og arbejds løn er steget betydeligt i den periode.

Men Taksator ... mener det er en fair erstatning. Han kunne dog stadig ikke svare på hvilke 2 tagplader det er de mener i hvert hjørne. Og han syntes bare vi skulle sende sagen til Ankenævn da forsikringen altid får ret når der ligger en termografi rapport. Når vi siger til [taksator] at vi ikke er interesseret i en kontant erstatning snakker han uden om og vil ikke diskutere om der skal tilbud på fra en håndværker.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

Jeg ønsker at skaden bliver udbedret på en måde de selv har beskrevet i et svar fra egen byggeteknisk afd. Og at der kommer syn og skøn på fra en uvildig som kan bekræfte at skaden er større end overtaksator ... er kommet frem til. Jeg ønsker ikke at modtage et kontantbeløb og så selv skal hænge på en merpris."

Selskabet har den 30/10 2023 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"Den 14. april 2021 anmeldte klageren, at han havde haft en mår på besøg, samt at der efter klagerens opfattelse skulle være sket skade på isoleringen på grund af måren. Anmeldelsen er fremlagt af klager.

Selskabet forsøgte at opnå telefonisk kontakt med klageren, og den 10. juni 2021 anmodede selskabet klageren om at indsende billeder af det isoleringsmateriale, som skulle være ødelagt.

Klageren uploadede den 6. august 2021 en række billeder til sagen. Billederne fremlægges som Bilag 3.

Samme dag var selskabet i telefonisk kontakt med klageren, og af telefonreferatet fremgår det blandt andet, at klagerens tømrer var af den opfattelse, at taget skulle demonteres.

Det fremgår endvidere, at selskabet meddelte, at klageren skulle dokumentere, at isoleringsevnen var nedsat, eventuelt ved en termografisk undersøgelse. Referat fremlægges som Bilag 4.

På baggrund af en ny telefonisk henvendelse sendte selskabet den 13. august 2021 en mail til klageren, hvori selskabet oplyste, at klageren skulle undersøge, om måren skulle have fundet en ny vej ind. Mailen fremlægges som Bilag 5.

Klageren rettede telefonisk henvendelse til selskabet den 13. august 2021, og af telefonreferatet fremgår det, at klageren ikke kunne få foretaget termografering i august måned, da det var for varmt. Endvidere fremgår det, at selskabet fastholdt, at der skulle foreligge dokumentation for nedsat isoleringsevne, for at selskabet kunne tage stilling til sagen.

Den 17. marts 2022 rettede klagerens håndværker henvendelse til selskabet, for at meddele, at denne nu var kontaktperson på sagen. Selskabet anmodede om en fuldmagt fra klageren.

Referat af de to samtaler fremlægges som Bilag 6.

Samme dag sendte selskabet en mail til klageren, hvori det opfordrede klageren til at indsende den termografiske undersøgelse. Mailen fremlægges som Bilag 7.
Klageren meddelte ligeledes den 17. marts 2022 telefonisk, at klagerens håndværker skulle indsættes som deltager i sagen.

Den 30.marts 2022 modtog selskabet den termografiske rapport, som klagerens håndværker havde udarbejdet. Rapporten er fremlagt af klager. Med henvendelsen fulgte et tilbud fra klagerens håndværker på udbedringen af isoleringen. Tilbuddet fremlægges som Bilag 8.

Tilbuddet var ikke særlig udspecificeret, ligesom termografirapporten ikke var særlig præcis.

På baggrund af disse oplysninger valgte selskabet at sende en taksator ud for at besigtige forholdene. Denne besigtigelse fandt sted den 4. maj 2022, og den 9. maj 2022 sendte taksatoren rapporten til klageren. Rapporten er fremlagt af klager.

I rapporten anerkendte taksatoren, at der var tale om en dækningsberettigende skade; men fastslog samtidig, at bortskaffelse af asbestpladerne ikke kunne tilbydes, ligesom der ikke kunne tilbydes dækning til udskiftning af samtlige asbestplader, som klageren ellers ønskede det.

Den 10. maj 2022 modtog selskabet en mail fra klageren, hvori klageren fastholdt, at deponering af asbestpladerne, samt udskiftning af disse skulle være dækket over forsikringen.

Mailen fremlægges som Bilag 9.

Denne henvendelse besvarede taksatoren den 30. maj 2022 ved at fremsende en vurdering fra Tryks byggetekniske afdeling. Vurderingen i original form fremlægges som Bilag 10.

Samme dag sendte klageren en mail til selskabet, hvori klageren rejste en række spørgsmål omkring det videre forløb, herunder tidshorizonten. Mailen fremlægges som Bilag 11.

Den 31. maj 2022 sendte selskabet en mail til klageren, hvori det blandt andet oplyses, at det ikke er muligt at omfangsbestemme skaderne på det foreliggende, og at der derfor må afventes en ny termografering. Mailen fremlægges som Bilag 12.

I den forbindelse kan det oplyses, at for at en termografisk undersøgelse skal kunne dokumentere, at isoleringsevnen er nedsat, vil det kræve, at den udvendige temperatur er væsentlig lavere end den indvendige temperatur.

Termograferingen vil således ikke kunne foretages i sommer eller efterårsmånederne.

På baggrund af en telefonisk henvendelse fra klageren, sendte selskabet den 7. september 2022 en mail til klageren, hvori det fastholdes, at forholdet omkring asbestpladerne ikke er omfattet af forsikringen, ligesom det fastholdes, at der skulle foretages en ny termografering, idet den tidligere ikke er fyldestgørende. Mailen fremlægges som Bilag 13.

Klageren rettede henvendelse til selskabets klageansvarlige afdeling den 3. oktober 2022, og i denne henvendelse udtrykte klageren utilfredshed med sagsbehandlingstiden, kravet om ny termografering, samt forholdet omkring asbestpladerne. Mailen fremlægges som Bilag 14.

Denne henvendelse besvarede selskabet den 8. november 2022, i dette svar fastholder selskabet, at der skal foretages en ny termografering, samt at selskabet ikke kan pålægges at betale for udskiftning af tagpladerne, samt andre tiltag i relation til asbest. Svaret fremlægges som Bilag 15.

I svaret henviser selskabet til Nævnets tidligere kendelse nr. 77940. Kendelsen fremlægges som Bilag 16.

Den 17. november 2022 sendte klageren en mail, hvori klageren blandt andet meddelte, at han ikke ville acceptere kosmetiske forskelle, ligesom han forhørte sig til, om der var andre muligheder for dokumentation end en termografering. Mailen fremlægges som Bilag 17.

Denne henvendelse besvarede selskabet den 7. december 2022, hvor selskabet fastholdt, at der skulle foretages termografering. Endvidere meddelte selskabet, at hvis der var tale om nedsat isoleringsevne skal tagrummet asbestsaneres inden der foretages udbedring, samt at dette ikke er dækket over forsikringen. Mailen fremlægges som Bilag 18.

Den 12. december 2022 sendte klager en mail, hvori klageren blandt andet oplyste, at der var taget kontakt til et andet firma, for at få udført termograferingen, men at denne efter klageren og det nye firmas opfattelse ikke ville give et bedre resultat.

Samtidig stillede klageren sig uforstående overfor asbestsaneringen, samt at dette ikke ville være omfattet af forsikringens dækning. Mailen fremlægges som Bilag 19.

På baggrund af denne henvendelse, samt en telefonisk kontakt ville selskabets overtaksator tage henvendelse til kunden, hvilket klageren blev orienteret om den 13. december 2022.

Overtaksatoren besigtigede ejendommen den 22. december 2022 sammen med klageren, og derefter rettede overtaksatoren henvendelse til [Rådgivningsvirksomhed], for at få foretaget en ny termografering, og dette blev klageren underrettet om samme dag.

Den 31. marts 2023 sendte selskabet kopi af den nye termografi rapport til klageren.

Rapporten er fremlagt af klager.

I denne rapport gennemgår firmaet de optagelser, der er foretaget indvendigt, og ud fra disse er der ikke tegn på, at måren skulle have beskadiget isoleringen i et sådant omfang, at isoleringsevnen er nedsat.

Den 15. juni 2023 sendte klageren en mail til selskabet, og i denne mail udtrykte klageren sin uenighed med de observationer og konklusioner, som fremgår af termografirapporten. Mailen fremlægges som Bilag 20. Med mailen fulgte en række billeder, der fremlægges som Bilag 21. Selskabet sendte den 21. juni 2023 mailen til det firma, der havde foretaget termograferingen med anmodning om kommentarer. Mailen fremlægges som Bilag 22. Klageren blev orienteret om dette tiltag samme dag.

Den 14. august 2023 modtog selskabet rådgiverens kommentarer. Mailen fremlægges som Bilag 23. Med besvarelsen fulgte en række billeder, disse fremlægges som Bilag 24.

Dagen efter sendte klageren en mail til selskabet, hvori klageren udtrykte sin utilfredshed med sagens gang. Mailen fremlægges som Bilag 25.

Ligeledes den 15. august 2023 sendte selskabet en mail til klageren. I denne mail videregav selskabet de svar, der var modtaget fra det selskab, der havde foretaget termograferingen.

Denne mail kommenterede klageren på den 15. august 2023, hvori klageren fastholdt sine indsigelser mod den foretagne termografering og konklusionerne på baggrund af denne.

Mailkorrespondancen fremlægges som Bilag 26.

Selskabet sendte den 16. august 2023 en mail til klageren, hvori selskabet fastholdt, at der maksimalt kunne være tale om 2 hushjørner, svarende til ca. 4 tagplader; men selskabet tilbød en erstatning svarende til alle 4 hushjørner, svarende til 8 tagplader. Erstatningen blev opgjort til 2.500 kr. pr. hjørne eller i alt 10.000 kr.

Samtidig fastholdt selskabet, at de gamle asbestplader ikke var skadet, hvorfor håndteringen og eventuelle tiltag mod asbest ikke ville være dækket på forsikringen. Mailen fremlægges som Bilag 27.

Den 21. august 2023 sendte klageren en mail til selskabet, og i denne mail meddelte klageren, at tilbuddet ikke kunne accepteres. Mailen fremlægges som Bilag 28.

Denne henvendelse besvarede overtaksatoren den 3. oktober, hvor det oplystes, at det tidligere fremførte blev fastholdt, men at der til fuld og endelig afgørelse af sagen blev tilbudt en erstatning på 15.000 kr. Tilbuddet var alene gældende, hvis det blev accepteret, og sagen dermed blev afsluttet. Mailen fremlægges som Bilag 29.

Den 4. oktober 2023 sendte klageren en mail til selskabet, hvori klageren fastholdt sit krav om udskiftning af al isolering, og dermed også tagpladerne. Samtidig meddelte klageren, at sagen nu ville blive indbragt for Nævnet. Mailen fremlægges som Bilag 30.

Den 12. oktober 2023 rettede klageren telefonisk henvendelse til selskabet, og gav i den forbindelse selskabet ret til at drøfte sagen med klagerens byggesagkyndige.

Dagen efter drøftede overtaksatoren sagen med den byggesagkyndige, og af referatet fremgår det blandt andet, at den byggesagkyndige skulle drøfte sin løsning med klageren, og derefter vende tilbage til selskabet.

Løsningen var, at man demonterede en tagside ad gangen, for derefter at dokumentere omfanget af de anførte skader på isoleringen, som efterfølgende ville blive prissat. Referaterne fremlægges som Bilag 31.

Herefter hørte selskabet ikke yderligere til sagen, inden den blev indbragt for nævnet.

3.0 Betingelserne.

Sagen skal vurderes efter betingelsernes pkt. 5.10 'Mere Tryghed' under afsnittet 'skader lavet af dyr'.

Af dette afsnit fremgår følgende:

'Forsikringen dækker reparation af de beskadigede bygningsdele i beboelsesbygninger.

Det er en forudsætning for dækningen, at bekæmpelse og forebyggelse sker inden bygningsdelene reparerer.'

I den efterfølgende faktaboks fremgår følgende:

'Eksempler på skader forvoldt af dyr:

- Rotter gnaver sig ind i huset og ødelægger gulve og karme. Forsikringen dækker reparation af gulve og karme, når rotterne er bekæmpet.
- En husmår har boet oppe på loftet. Forsikringen dækker udskiftningen af det ødelagte isoleringsmateriale, når husmåren er fjernet og dens adgangsvej er blokeret.'

Endvidere fremgår følgende af betingelserne:

'Forsikringen dækker ikke:

- Skader lavet af husdyr, fx. Hunde og katte
- Skader lavet af insekter, fx murbier og rådborebiller
- Kosmetiske skader, fx skjolder og ridser
- Bekæmpelse og forebyggelse
- Lugtgener, fjernelse af ekskrementer m.m.
- Bygningens klimaskærm, som fx tag, døre, vinduer og murværk
- Genhusning og huslejetab m.m.'

4.0 Bygningen

Af de foreliggende oplysninger, herunder termograferingsrapporten bestilt via selskabet, fremgår følgende omkring ejendommen.

'Ejendommen er jfr. BBR oplysninger opført i 1877. Der er tale om et byhus i 1 plan og udnyttet tagetage.'

5.0 Bevisbyrde

Efter dansk rets almindelige bevisbyrderegler er det den, der rejser et krav mod andre, der skal dokumentere at kravet er berettiget samt sandsynliggøre størrelsen og rigtigheden af sit krav. I relation til krav mod forsikringsselskaber er denne regel lovfæstet i Forsikringsaftalelovens § 22.

6.0 selskabets vurdering

Af de foreliggende oplysninger fremgår det blandt andet, at klager den 14. april 2021 anmeldte, at der havde været en mår i ejendommens tagkonstruktion, og det er klagerens opfattelse, at måren skulle have beskadiget isoleringen.

Selskabet har besigtiget ejendommen, og har efterfølgende ladet et firma foretage en termografering af ejendommen indvendigt, idet den termografering, som klageren havde fremlagt, ikke var tilstrækkelig til at bestemme et eventuelt omfang af nedsat isoleringsevnen.

Rapporten fra rådgiveren er fremlagt af klager.

I henhold til denne rapport kunne der konstateres et markant koldt hjørne ved det nordvestlige hjørne kunne være tegn på, at en mår her har ødelagt isoleringsmateriale, for derved at finde adgang til hulrum under bølgeeternitplader. Dette kunne undersøges nærmere ved at demontere eternitplade ved det udvendige hjørne.

Herudover fremgår det, at dampspærre ikke er ført ned til og slutter tæt til bagmuren, hvilket kunne forklare tegn på kolde luftstrømme rundt om ender af loftsbjælker.

Sammenfattende konkluderer rådgiveren, at der ikke er sket generel ødelæggelse af isoleringslagets evne til isolering på tagflader.

Der kan ved hushjørner være sket ødelæggelse af isoleringsmateriale lokalt omkring hjørner mod havesiden.

På baggrund af denne rapport har selskabet tilbudt erstatning for udbedring af de to pågældende hjørner, og tilbuddet er efterfølgende forhøjet til at omfatte yderligere to hjørner, således at der er tilbudt erstatning til samtlige fire hjørner af huset.

Forhøjelsen er sket uden reel dokumentation for, at der også skulle være sket skade i de to sidste hjørner.

Selskabet har efterfølgende forhøjet erstatningstilbuddet til 15.000 kr. til fuld og endelig afgørelse af sagen, og at tilbuddet trækkes tilbage, hvis sagen blev indbragt for nævnet.

Selskabet har senest den 13. oktober 2023 overfor klagers rådgiver foreslået en udbedringsmetode, hvor man demonterer hjørnet i en tagside af gangen, således at det efterfølgende kan besigtiges af taksator eller der kan indsendes billedokumentation for eventuelle ødelæggelser.

Klagers svar på dette tilbud, var at indbringe sagen for nævnet.

Af klageskemaet fremgår det, at klageren ønsker følgende tre ting ved indbringelse af sagen for Ankenævnet:

1. udbedring på den måde, som selskabet har foreslået
2. syn og skøn på ejendommen
3. ikke at modtage et kontantbeløb.

Vedrørende pkt. 1

Et forsikringselskabs forpligtigelser i forbindelse med en dækningsberettigende skade består i at opføre en forsikringserstatning og at udbetale i takt med udbedringen, jfr. blandt andet præmisserne i Ankenævnets kendelse 96722. Kendelsen fremlægges som Bilag 32.

Selskabet har beregnet omkostningerne til udbedringen til 2.500 kr. pr. hjørne, og uagtet at der indtil videre alene er konstateret temperaturfald i to af hjørnerne, har selskabet tilbudt en erstatning på 10.000 kr., svarende til alle fire hjørner.

I den forbindelse henledes nævnets opmærksomhed på, at selskabet ikke skal tilbyde erstatning for udskiftning af pladerne, eller andre særlige tiltag i relation til at pladerne er asbestholdige.

Krav i den anledning er kan ikke henføres til dækningen omkring lovliggørelse, da de ikke er krav i relation til byggelovgivningen eller afstandskrav i henhold til miljølovgivningen, jfr. blandt andet Nævnets kendelse 77940 sagens bilag 16.

Henset til ovenstående om selskabets forpligtigelser, vil selskabet ikke kunne pålægges at udføre udbedringen, eller at påtage sig rollen som rekvirent af håndværkere til at udføre arbejdet.

Uagtet at selskabet i sin mail af 3. oktober 2023, sagens bilag 29, har taget forbehold for at trække tilbuddet om erstatning på 15.000 kr. tilbage, hvis sagen blev indbragt for Ankenævnet, er selskabet indstillet på at fastholde tilbuddet på 15.000 kr.

Vedrørende pkt. 2

Efter dansk rets almindelige bevisbyrde regler er det den, der rejser et krav mod andre, der skal dokumentere, at kravet er berettiget.

Klageren har ikke dokumenteret, at rapporten fra selskabets rådgiver fremlagt af klager, skulle være forkert, eller at konklusionerne ikke skulle være rigtige. Der henvises i den forbindelse til sagens Bilag 23, hvor bygningsingeniøren imødegår klagerens kommentarer til rapporten.

Ud fra de foreliggende oplysninger finder selskabet det således ikke dokumenteret, at der på grund af mårens tilstedeværelse, skulle være nedsat isoleringsevne andre steder end to af de fire hjørner, som selskabet har accepteret som dækningsberettiget, og beregnet en erstatning for.

Selskabet finder således ikke, at på det foreliggende skulle være behov for et syn og skøn.

Vedrørende pkt. 3

Som nævnt under pkt. 1 er forsikringsselskabets forpligtigelse i forbindelse med en dækningsberettigende skade at opføre en forsikringserstatning samt at udbetale i forbindelse med udbedringen.

Klagerens krav om andet end et beløb opgjort i overensstemmelse med de dokumenterede forhold, kan således ikke imødekommes.

7.0 Sammenfatning

Ud fra de, foreliggende oplysninger er det selskabets opfattelse at:

- selskabet kan ikke pålægges omkostninger til særlige tiltag fordi tagpladerne, der er uskadte, indeholder asbest jfr. sagens bilag 16
- der er alene påvist nedsat isoleringsevne grundet mårens tilstedeværelse i to hjørner.
- Klager har ikke dokumenteret, at der skulle være nedsat isoleringsevne på grund af mårens tilstedeværelse andre steder
- Selskabet har tilbudt en erstatning svarende til udskiftning af isolering i fire hjørner i alt 10.000 kr.
- Selskabet efterfølgende hævet erstatningen til 15.000 kr. i et forsøg på at lukke sagen.
- Med de fremsatte erstatningstilbud har selskabet opfyldt de retslige forpligtigelser, der er i sagen.
- Klager har ikke dokumenteret, at de fremsatte forligstilbud ikke skulle være tilstrækkeligt til at udbedre de steder, hvor der er dokumenteret nedsat isoleringsevne grundet mårens tilstedeværelse

- Selskabet kan ikke pålægges at foretage udbedringen eller at engagere håndværkere til at foretage udbedringen
- Selskabet har senest den 3. oktober 2023 tilbudt en måde, hvorpå udbedringen kunne iværksættes, og skader kunne konstateres.
- Klager har valgt ikke at acceptere denne løsning, men i stedet indbragt sagen for nævnet.
- Klager har ikke dokumenteret, at der skulle være behov for et syn og skøn i denne sag."

Klageren har i brev af 15/12 2023 til nævnet bl.a. anført:

"Tryg skriver at skaden er anmeldt d. 14. april 2021. Den er anmeldt til selskabet d. 12. november 2020. Den ville derfor være forældet d. 12. november 2023

Der for har der ikke været andre muligheder for mig end at sende sagen til Ankenævn inden sagen forældes.

Det er korrekt at min tilhørende byggesagkyndig forsøgte at lave en aftale om en højere kontant-erstatning eller en løsning om at tagplader tages af og skaden udbedres som skaden viste sig. Men en uklarhed om hvor meget isolering så skal være skadet før det udløser dækning? Den diskussion vil jeg ikke stå med uden tag på huset. Og hvem der skulle udføre arbejdet vil også være et spørgsmål som jeg ikke kan se et svar på.

Grund nr. 2 er at Tryg ikke anerkender skadens omfang der ikke alene er under taget men også ind i endevæggen i soveværelset.

Billede 1 viser tagplade afmonteret i sydøstlig hjørne af huset.

Billede 2 og 3 viser et hul på 8-10 cm i diameter ind i endevæggen som består af gipsplade indvendig og muret op udvendig. Denne hule/gang går hele vejen gennem huset da den også kan ses på nordøstlig side af huset. Se bilag 3 fra Tryg som er fra nordøstlige side.

Billede 4 viser et billede taget under næste tagplade op mod kip og viser tydeligt at der er ødelagt og manglende isolering.

Billede 5 viser et billede taget vandret under tagplade imod sydvest der viser at der er ødelagt/mangler isolering i den retning.

Det her viste område er ikke med i [Rådgivningsvirksomhed] rapport men beviser at det ikke alene er dampspærren der er problemet.

...

Konklusion fra min Byggesagkyndig er at [Rådgivningsvirksomhed] på ingen måde har været grundig nok eller ikke har villet tage termografi billeder der viser de faktiske forhold.

Byggesagkyndig kan berette at 2 tagplader i hvert hjørne ikke er tilstrækkeligt og at der er skade på endevæggen fra en Mår. De skader der ses her i det sydøstlige hjørne er det samme som ses de andre steder vi har haft løftet tagplader. Se tidligere foto dokumentation.

...

Dette termografi Billede er taget på sydsiden af huset og viser tydelige skader på isoleringen op mod kip.

Og igen er der ingen Termografi fra sydsiden af huset fra [Rådgivningsvirksomhed]. Derfor er det Byggesagkyndigs vurdering at der foretages ny vurdering af skadens omfang. Byggesagkyndig vurderer at med de skader han ser at der skal mere end 40 % af tagfladen afmonteres for at udbedre skaden. Det stemmer overens med det [tømreren] kom frem til i første Termografi rapport.

Ved 40 % afmontering af tagfladen skal alle tagplader afmonteres og lovliggøres med nye lægter og isolering.

I forhold til tidligere uoverensstemmelse omkring betaling af tagplader giver byggesagkyndig Tryg ret at det er en miljøsag og at nye tagplader og fjernelse af de gamle er for forsikringstagers regning.

Om der skal håndværker på og indhentes tilbud kan jeg kun sige. [Rådgivningsvirksomheds] Rapport er ikke fyldestgørende og viser ikke hvad der egentlig er skadet så der for kan der ikke laves et tilbud fra en tømrer på udbedring af skaden. At Tryg kommer med en pris på 15000 som ikke dækker det skaden vil løbe op i, er afvist.

Da skadesagen startede forlangte Tryg en termografi rapport samt to tilbud på at udbedre skaden som var en aldeles nødvendighed for at have overblik. Nu er det pludselig ok at sjesse sig frem til en pris som ikke rækker.

Ud fra de her billeder og bevis er det nu muligt for Ankenævnet at bestemme om der skal laves en ny undersøgelse af skadens omfang eller tryk vedkender en anden måde at løse opgaven på. Det kan være som beskrevet i bilag 10 fra Tryk, Svar fra byggeteknisk afdeling.

Selskabet har i brev af 2/1 2024 til nævnet bl.a. anført:

"I relation til det sydøstlige hjørne er der følgende billeder i rapporten efter termograferingen:

...

Der er således ikke konstateret manglende isoleringsevne i det pågældende område, heller ikke ned i væggen i soveværelset.

Der er ikke konstateret varmetab i loft mod kipkonstruktionen, men alene varmforskel ved spærhoveder og sammenbygningen mellem loft og væg, hvilket ikke er unormalt.

Generelt beviser de billeder, som klager har fremlagt, ikke, at isoleringsevnen skulle være nedsat andre steder end to hjørner, og selskabet har opgjort erstatningen ud fra udbedring af alle fire hjørner.

Selskabet finder således fortsat, at klageren ikke har løftet sin bevisbyrde for, at mårangrebene skulle have forårsaget mere skade, end svarende til den erstatning, som selskabet allerede har anerkendt.

Selskabet er indstillet på at lade [Rådgivningsvirksomhed] foretage en ny termografering, men omkostningerne til dette vil skulle vurderes ud fra de almindelige bevisbyrderegler.

Dette medfører, at det er klageren, der i første omgang må bære omkostningerne; men hvis det skulle vise sig, at rapporten medfører en forhøjelse af erstatningen, vil selskabet naturligvis refundere de rimelige omkostninger, der er forbundet med denne undersøgelse.

Vedrørende omkostningerne udskiftningen af de gamle eternitplader har selskabet noteret sig, at klager er enig i, at dette ikke er omfattet af Bygningsforsikringens dækning, herunder bestemmelsen om lovliggørelse."

Klageren har i brev af 12/1 2024 bl.a. anført:

"Jeg har sammen med [klagerens byggesagkyndig] igen kigget på de billeder fra [Rådgivningsvirksomhed] som I har fremsendt igen.

Der er tydelige tegn på kulde fra bunden af ir billeder og det er ikke normalt. Det skyldes den hule/gang som vi har taget billeder fra udvendig side da tagplade er løftet af.

Dermed er det bevist at varmetabet skyldes skader fra husmår.

De billeder jeg har sendt fra første Rapport fra [tømreren] ses det også tydeligt at der er varmetab mellem spær hoveder og det skyldes meget sandsynligt at måren har ødelagt isoleringen langs tagryggen.

Dermed er der bevist at der er skader langs tagryggen.

Spørgsmålet om [Rådgivningsvirksomhed] skal lave ny rapport.

[Rådgivningsvirksomhed] har ikke efter Byggesagkyndig levet op til en rapport der har haft fokus på Mårskader. Den har mere gået ud på at finde andre fejl på huset som dampspærre mm.

Så om [Rådgivningsvirksomhed] skal lave en ny Rapport er ok hvis de gør det gratis og under opsyn fra en byggesagkyndig.

Deres arbejde er ikke i orden og deres beviser for ingen skade er modbevist med vores foto dokumentation og IR billeder fra første rapport.

Det er Byggesagkyndig vurdering at den eneste måde at konstatere skaden omfang er at løsne tagplader og lave syn og skøn på skaden.

Alternativt, starte reparationen som tidligere nævnt ved at starte nedefra og udbedre skaden som den viser sig. Det må være den bedste løsning for TRYG som mener det max vil koste 15000 kr alt inkl. Jeg vil så stille en palle med nye tagplader i indkørslen og en tom palle til de gamle tagplader der bliver fjernet af mig. Alle resterende udgifter afholdes af Tryg. Den metode har Tryg selv nævnt i tidligere rapport men afviser nu.

Det må jo være fordi de godt ved at det ikke kan gøres for 15000 kr.

Det er ikke lykkedes mig at finde et tømrerfirma der vil tage opgaven til den pris.

Jeg oplyser også lige igen. Jeg er ikke interesseret i en kontant erstatning, Der skal håndværkere på og afregnes med TRYG.

Den første Rapport fra [tømrer] blev afvist for ikke at være fyldestgørende da der ikke kunne laves et tilbud ud fra den. Det er den fra [Rådgivningsvirksomhed] heller ikke og der kan ikke laves et tilbud ud fra den.

Hvis nogen får skadet deres bil, er der jo heller ikke nogen der får et kontant beløb ud fra hvad forsikringen tror det kan koste at reparere den og ikke vil godkende værkstedets opgørelse.

Jeg har ikke mere at sige til sagen end den konklusion som kommer her:

Jeg har meldt en skade til forsikringen i den tro at jeg var godt dækket ind og vil få skaden udbedret så det blev så godt som før.

Jeg har efterfølgende lavet det forsikringen har bedt om. Først stoppe skaden ved at lukke indgangshuller.

Derefter dokumenteret hvad der er lavet og i det samme dokumenteret at der er en skade der var dækningsberettiget.

Jeg har fået lavet en termografi rapport som viste at der er omfattende skader på isolering. Samtidig blev der lavet et tilbud på at udbedre skaden. Begge dele afvist af (TRYG)

Jeg har senere dokumenteret at skaden er flere steder ved at afmontere flere tagplader (derfor at TRYG modvilligt går med til at dække 4 hjørner på huset)

Efter den dokumentation får Tryg lavet en ny termografi fra [Rådgivningsvirksomhed] som efter deres udsagn overhovedet ikke er noget galt med isolering da det er normalt med varmetab på 5-6 grader. (det er bemærkelsesværdig at de steder jeg har dokumenteret ved foto at isolering er ødelagt, er et varmetab som [Rådgivningsvirksomhed] påstår er dampspærrens skyld. Det er også bemærkelsesværdigt at der andre steder er det samme varmetab og TRYG nægter mig at jeg må løfte tagplader for at dokumentere på foto at der er ødelagt isolering de steder.

Jeg har igen haft en tagplade afmonteret og dokumenteret at der er en skade på endevæggen i soveværelse. Også her siger [Rådgivningsvirksomhed] at det er normalt med et varmetab på 5 grader. Der er hul i isolering på 100 mm og der er 200 mm i endevæggen. Altså mangler der i det nederste område 100mm isolering og som det ses på IR foto fra [Rådgivningsvirksomhed] er der varmetab og dokumenteret mårskaade.

Hvis TRYG ville godkende foto dokumentation vil jeg gerne løsne et par tagplader andre steder og dokumenter at isolering er ødelagt.

Overtaksator har forsøgt at snakke mig til at udbedre skaden selv og få kontant erstatning. Det takkede jeg nej til og kom med et modbud hvis jeg selv skulle stå for håndværkere. Det modbud blev afvist af Tryg.

Siden har jeg selv og efter anbefaling af Byggesagkyndig trukket det modbud tilbage.

Nu har sagen rullet i over 3 år, Trukket i langdrag af TRYG for at vente 2 gange et halvt år på at der blev kaldt nok til Termografi. Skift af taksator midt i sagen og lange svar tider på Mail.

Jeg har dokumenteret og dokumenterer gerne med flere foto. Jeg venter med tålmodighed på en fair løsning. Jeg vil ikke selv udskifte tagplader og arbejde med isolering der har været skadedyr i så forlanger at der kommer håndværker på og at TRYG afregner direkte til Håndværker.

Jeg er forsikret hos [andet forsikringsselskab] som jo er genforsikret hos TRYG. [andet forsikrings-selskab] er bilernes retfærdigheds organisation, så glæder mig til at høre hvad de siger til sådan en behandling af deres kunder.

Jeg venter spændt på Ankenævnets dom og skulle den falde ud til TRYGs fordel vil sagen køre videre i retten med meget mere billede dokumentation af ødelagt isolering."

Sekretariatet bad i meddelelse af 1/3 2024 selskabet om med henvisning til forsikringens erstatningsregler at redegøre for erstatningsopgørelsen på 2.500 kr. pr. hushjørne, og hvordan beløbene er fremkommet. Selskabet svarede i brev af 18/3 2024 bl.a.:

"Opgørelsen af erstatningen efter en dækningsberettigende skade er reguleret i betingelsernes pkt. 6.

Af disse betingelser fremgår blandt andet følgende:

'Erstatningen opgøres til nyværdi undtagen når andet er nævnt i forsikringsaftalen (policen) eller når der er tale om skade på'.(disse undtagelser er irrelevante i den konkrete sag)

Nyværdierstatningen er nærmere defineret i en faktaboks på følgende måde:

'Erstatning efter nyværdi vil sige det beløb, som det på skadetidspunktet vil koste at genoprette det beskadigede som ny på samme sted og med samme byggemåde.'

Under generelle erstatningsregler i samme punkt i betingelserne fremgår blandt andet følgende:

'• erstatningen kan ikke baseres på dyrere byggematerialer og tilbehør end det beskadigede, eller på byggematerialer, tilbehør, og byggemetode, der ikke der ikke er almindeligt brugt på det tidspunkt, skaden skete.

• Rent kosmetiske forskelle er ikke dækket, fx ved farveforskelle mellem det, der er blevet erstat-tet, og det der ikke er skadet....

• Erstatningen kan ikke overstige den pris, vi kan få bygningsdelen/tingen repareret/genopført til ved den eller de leverandører/håndværkere, vi har anvist.'

Vedrørende beregningen

På baggrund af nævnets seneste henvendelse har selskabets overtaksator foretaget en beregning af omkostningerne af det, selskabet har anerkendt som dækningsberettiget.

Beregningen fremlægges som Bilag 33.

Selskabets overtaksator har vurderet omkostningerne til 10.000 kr. for alle fire hjørner.

Selskabet har endvidere anmodet en håndværker om at komme med tilbud på udførelsen af det anerkendte arbejde. Tilbuddet fremlægges som Bilag 34.

Håndværkerens tilbud er på i alt 9.081,25 kr.

Som nævnt i selskabets første svar, agter selskabet ikke at tilbagetrække tilbuddet på 15.000 kr. i erstatning til fuld og endelig afgørelse af sagen, og det er fortsat selskabets opfattelse, at vi med dette tilbud har levet op til selskabets retslige forpligtigelser i sagen"

Nævnet har fået forelagt bilag, hvoraf nogle gengives nedenfor. Af rådgivningsfirmaets rapport af 9/1 2023 indhentet af selskabet fremgår bl.a.:

"1. Baggrund

[rådgivningsfirma] er rekvireret af overtaksator ..., Tryk forsikring, skadenr. ...; [klagerens adresse] til at foretage termografiundersøgelse af tagkonstruktion, efter at der har været konstateret mår i tagkonstruktionen.

Forsidebilledet er taget i forbindelse med besigtigelse den 05. januar 2023 og viser facaden mod nordøst – (have siden).

Formålet er med bl.a. termografi kamera at undersøge, om der er sket skade på isoleringsmaterialet i tagkonstruktionen.

2. Konstruktion

Ejendommen er jf. BBR oplysninger opført i 1877. Der er tale om et byhus i 1 plan og udnyttet tagetage. Der er ifølge BBR meddelelsen 54 m2 boligareal i stueplan og 32 m2 udnyttet boligareal i tagetagen. Ydermure er murede, sandsynligvis ½-stens mur.

Husejer oplyste, at der senere var muret en indvendig væg op af lecablokke.

Herunder ses tv. plantegning af stueplan. Tegningen er fra ... kommunes digitale tegningsarkiv. Plantegning af tagetagen herunder th. er tegnet ud fra observationer på stedet.

...

Herunder er lodret snit, hvor der til højre for kippen er forsøgt at skitsere tagopbygningen. Husejer oplyste, at tagetagen omkring 2011 blev inddraget til bolig.

I den forbindelse blev der isoleret mellem spærhoveder. Isoleringstykkelsen (150 mm) er den samme som højden på spærhoveder. Der er isoleret fra kip til spærfod således, at skunkrummet bliver en del af det opvarmede areal. På indvendige side af isoleringen er der monteret en dampspærre af klar PE- folie. Lodrette skunkvægge er u-isolerede.

Som indvendig beklædning i tagetagen er der monteret gipskartonplader på spredt forskalling. På gulvbrædder i skunkrummet er der udlagt 100 mm mineraluld.

...

3. Undersøgelse

Besigtigelsen, som ligger til grund for denne rapport, fandt sted den 5. januar 2023.

Husejer [klageren] var til stede.

I bilag 1 er kommenterede fotos fra besigtigelsen (nr. 1 til 10). I bilag 2 er vist et Google-Earth luftfoto med angivelse af bebyggelses placering i forhold til verdenshjørner.

På dag for undersøgelse blev udetemperaturen målt til 3,1°C ved ca. 75,75%RF.

Inde temperaturen blev målt til 22°C ved ca. 45,5% RF.

Vinden kom fra nord med middel vindstyrke på 4,5 m/s og vindstød på 8 m/s (kilde: DMI.dk).

Til undersøgelsen er anvendt infrarødt kamera med høj opløsning og termisk sensitivitet på < 0,08 °C. Kameraet kan på afstand måle overfladetemperatur af en genstand ved måling af den infrarøde stråling, som udsendes fra alle legemer/overflader.

Måleområdet er for det aktuelle kamera fra -20 til +120 °C.

Emmissiviteten var generelt indstillet til en værdi på 0,95, der svarer til emmissivitet af malede hvide overflader, murværk og beton.

Herefter følger udvalgte infrarøde billeder suppleret med digitalt foto, der optages samtidig med infrarødt billedet (IR). Det digitale foto tager et større område med i forhold til det infrarøde billede.

...

IR billede 1 herover tv. viser kiplinje og gavl spids mod sydøst i tagetagen.

Temperaturspændet går fra 21,4 til 25,5°C. De blålige konturer af spærhoveder og sammenbygning mellem loft og væg forekommer at være normale.

...

IR billede 2 herover tv. viser det sydøstlige hjørne i tagetagen. Konturer af skeletopbygning i forsatsvæg på gavlvæggen kan ses på IR billedet.

...

IR billede 3 herover tv. viser det nordøstlige hjørne i tagetagen. Konturer af skeletopbygning i forsatsvæg på gavlvæggen kan ses på IR billedet.

...

IR billede 4 herover tv. viser det nordvestlige hjørne i stuetagen (ved trappe til tagetagen). Der ses kolde områder ved det udvendige hjørne.

...

IR billede 5 herover tv. viser det nordøstlige hjørne i stuetagen (i opholdsstue). Der ses bl.a. konturer af indvendige lecablokke.

...

IR billede 5 herover tv. viser det sydøstlige hjørne i stuetagen (i opholdsstue). Der ses bl.a. konturer af indvendige lecablokke.

...

IR billede 6 herover tv. viser ydervæg mod nordøst og loft (i baggrunden ses skillevej til køkken). Der ses blålige områder omkring tværgående loftbjælker ved væg og loft.

...

4. Vurdering

På baggrund af den udførte undersøgelse med bl.a. infrarødt kamera vurderes det, at måren hovedsageligt har opholdt sig imellem overside af isolering mellem spærhoveder og tagdækning af bølgeeternitplader – nærmere bestemt i de talrige kanaler i bølgeeternitpladerne.

Måren har med stor sandsynlighed skaffet sig adgang til taget via plankeværk ved det nordøstlige hjørne af huset. Som det fremgår af foto 9 i bilag 1, ses der skrabemærker på lodret træstolpe nærmest hushjørnet.

Da der har været rigelig plads i de talrige kanaler i bølgeeternit tagdækningen har mår talrige muligheder for at komme ind under og ud fra hulrum under tagdækningen.

Som det fremgår af bl.a. figur 6 i Byg-Erfa blad nr. (27) 22 12 16 (se udklip herunder), så skal et dampspærre i en tagkonstruktion med varmt skunkrum føres ned til og sluttet lufttæt til bagmuren (tæthedsplan i ydervæggen).

...

Som det frem af foto 6 i bilag 1 og oplysninger fra husejer er dampspærren ikke ført ned til og sluttet tæt til bagmuren.

Dette vurderes at kunne forklare tegn på kolde luftstrømme rundt om ender af loftbjælker, som ses på IR- billede nr. 6.

At dampspærren ikke er ført ned til tæt kontakt med tæthedsplan i ydermuren, vil erfaringsmæssigt medføre trækgener nær ydervægge.

Det markant kolde område ved det nordvestlige hjørne, som ses på IR- billede 4, kan være tegn på, at en mår her har ødelagt isoleringsmaterialet ved dette hjørne for at finde adgang til hulrum under bølgeeternit tagdækningen. Dette kan i givet fald undersøges nærmere ved at demontere eternitplade ved det udvendige hjørne.

Husejer viste i forbindelse med undersøgelsen et foto på sin smartphone, der viste hul i isoleringsmaterialet ved det nordøstlige hjørne af huset efter at eternitpladen i hjørnet var demonteret.

Sammenfattende vurderes det på baggrund af den beskrevne termografiundersøgelse ikke, at der er sket generel ødelæggelse af isoleringslaget på tagflader.

Der kan ved hushjørner være sket ødelæggelse af isoleringsmaterialet lokalt omkring hjørner mod havesiden.

Det vurderes, at omfanget begrænser sig til et område under en eternitplade eller to ved de to hushjørner mod haven.

En mår har i det aktuelle hus talrige adgangs- og flugtveje til og fra hulrum under tagdækningen via de åbne hulrum ved tagfod og under rygningsspladen (se 10 i bilag 1).

Det anbefales at få monteret mårsikring (se udklip herunder) af metal ved tagfod og ventileret rygning, der lukker for adgang af mår i kiplinjen."

Af udateret rapport fra klagerens tømrer fremgår bl.a.:

"[tømrer] har været nede hos [klageren] og tage termografiske billeder af skaderne på hans hus, som følge af besøg af en mår på loftet. Jeg har konkluderet at skaderne er i så stort et omfang, at det ikke ville være muligt at rette isoleringen/udskifte den. Da det ikke er lovligt at demontere og montere asbestholdige tagplader igen. Den billigste løsning ville være at nedtage det gamle asbesttag, udskifte isoleringen hvor det ville være nødvendigt, og udskifte til nye eternitplader på hele taget.

Tilbud på udskiftning til nyt eternittag, samt rette/udskifte ødelagt isolering er vedhæftet til sagen.

Her er et udpluk af nogle af de termografiske billeder, hvor skadens omfang tydeligt kan ses.

...

Der skal ses efter blålige nuancer set inde fra.

Det ses tydeligt inde fra, at måren har ødelagt isoleringen i det nordlige hjørne samt op langs gavlen.

...

Billedet set uden termografisk.

...

Der skal kigges efter rødlige nuancer for varme tab set ude fra

Her ses tagfladen set fra Nord øst ude fra.

Man kan her tydeligt se hvordan måren har haft sine Primære gange langs tagfod, gavle og rygningen. Men resten Af tagfladen bærer også store præg på skader i isoleringen.

...

Her ses tagfladen fra syd ude fra.

Her ses også tydeligt som fra nord og øst, at måren har ødelagt mest i dens gange langs tagfoden, gavlene og kip. Resten af tagfladen især set til højre på billedet bære store præg efter skader i isoleringen.

...

Her ses tagfladen igen fra syd/sydvest ude fra.

...

Her er billedet taget inde fra på 1 sal mod kip.

Der viser igen tydelige tegn på skader på isoleringen ved at se de tydelige mørkeblå nuancer.

...

Billedet uden termografisk."

Af svar af 30/5 2022 fra byggeteknisk afdeling fremgår bl.a.:

"Der er tale om skade efter dyr. En eller flere Mår har været inde og kravle i isoleringen. Der skal sikres at Mår ikke kan komme ind på loftet, uden at ødelægge ventilation af loftrum.

Herefter skal skadeomfang dokumenteres. Dette kan gøres ved at løsne plader fra tag. Ved at starte fra meden og stoppe, når der ikke er betydelig skade på isolering eller ved termografi undersøgelse i den kolde tid på året.

Når omfanget er kendt, kan der laves en skadeopgørelse.

Hvis huset har fibercementplader der er asbestholdige (før 1986), så må pladerne ikke genmonteres jf. arbejdsmiljøloven, hvis pladen fjernes fra sin plads på taget. Pladerne skal afmonteres hele

og er derfor ikke skadet. Lovliggørelse gælder for ekstra byggeudgifter, som er nødvendige for at opfylde de krav, byggemyndighederne stiller i forhold til byggelovgivningen (bygningsreglement 2018).

Afstandskrav jf. miljøloven er også omfattet, men kommer ikke i anvendelse på denne skade, da huset ikke skal rives ned. Afstandskrav jf. miljøloven, er f.eks. afstand til sø, hav, skov eller tilsvarende, hvor miljøloven stiller afstandskrav for opførelse af bygninger.

Byggemyndighederne stiller ikke krav om, at asbestplader ikke må genmonteres. Det er alene et miljøkrav og derfor ikke omfattet af lovliggørelse.

Nedtagning af tagplader med asbest skal udføres uden skader og må ikke genmonteres. Nedtagning af gamle plader og montering af nye plader, hvor det er nødvendigt for at udbedre skader efter dyr, vil være omfattet af forsikringen. Bortskaffelse af gamle asbestholdige tagplader samt indkøb og levering af nye plader, er ikke omfattet af forsikringen og dermed en egenbetaling.

Varmebesparende lovliggørelse

Der er krav om varmebesparende lovliggørelse, hvis det er nødvendigt i forhold til udbedring af skader efter dyr, at fjerne størstedelen af tagbelægningen >50%, af det samlede tagareal på bygningen.

Da det kun er en del af den samlede bygningsdel (tag) der fjernes, skal lovliggørelse være rentabelt og fugtteknisk forsvarligt.

Hvis ikke der er et tæt dampspærre, ligger der en fugtteknisk anbefaling fra SBI 224 (Renovering og efterisolering af tage), at samlet isoleringstykkelse uden tæt dampspærre maksimalt er 150 mm ved en kl. 0,037

Bygningsreglementets krav er følgende

§ 274

Ved ombygninger skal energibesparelser gennemføres i det omfang, de er rentable, og ikke medfører risiko for fugtskader. Energikravene ved ombygning kan enten overholdes ved at overholde kravene til alle berørte bygningsdele i § 279 eller ved at følge renoveringsklasserne for eksisterende bygninger i §§ 280-282. Renoveringsklasserne er en energiramme for eksisterende bygninger.

§ 275

Ombygninger, hvor årlig besparelse gange levetid divideret med investering er større end 1,33, er rentable. I tilfælde af, at ombygninger ikke er rentable, skal der foretages en eftervisning af den manglende rentabilitet. I tilfælde af, at en ombygning ikke er rentabel, skal det undersøges, om en mindre ombygning er rentabel.

Stk. 2. I konstruktioner med hulrum med plads til isolering, som f.eks. rejste tage med spær, skal det først undersøges, om isolering i hulrummene er rentabelt, og dernæst, om det er rentabelt at efterisolere op til kravene i § 279

§ 279

Ombygning og andre forandringer i bygningen skal opfylde kravene til U-værdier og linjetab i bilag 2, tabel 3. Vinduer, glasydervægge, døre, glastage og ovenlysvinduer skal leve op til kravene i §§ 257 og 258.

Tabel 3 - Mindstekrav til klimaskærm ved ombygninger og andre forandringer i bygningen:

Bygningsdel**U-værdi [W/m²K]**

Loft- og tagkonstruktioner, herunder skunkvægge, flade tage og skråvægge direkte mod tag

0,12

Da der ikke er tale om udskiftning af en hel bygningsdel (hele tagkonstruktionen inkl. spær), er der ikke krav om lovliggørelse uanset rentabilitet.

I forhold til konstruktionsfejl, så dækker forsikringen ikke udbedring af konstruktionsfejl.

I forhold til rentabilitetsberegning, så regner vi med 150 mm kl. 0,037 isolering.

Vores beregninger viser, at ekstraudgifter til varmebesparende lovliggørelse skal kunne udføres for < 395,- kr. pr. m²

En næstbedste løsning kan være, at den isolering der bliver fjernet, udskiftes med en isolering med en bedre isoleringsværdi. Isolerings dampdiffusionsmodstand skal dog være væsentligt mindre en dampspærre

Tagkonstruktionen har følgende varmeledningsevne:

150 mm nuværende isolering 0,25 W/m² K

150 mm udskiftet til kl. 0,034 0,20 W/m² K

300 mm nugældende krav 0,12 W/m² K"

Af rådgivningsfirmaets e-mail af 21/6 2023 med kommentarer til klagerens bemærkninger til rapporten fremgår bl.a.:

"[Klager:] I punkt 3 er der nævnt en del om temperaturer ude og inde og han har i rapporten medtaget udvalgte billeder.

Det er billeder han har udvalgt. Der blev taget mange flere billeder som jeg havde ønsket medtaget så rapport var fyldestgørende for hele huset. Der vil de nemlig have vist at de billeder ikke var bedre end dem vi selv fik lavet.

Dernæst er der ikke nævnt at varmeinstallation sidder i den ene skunk på loftet og dermed opvarmer skunken inde fra. Det vil derfor påvirke infrarøde billeder så de ikke viser korrekt billede af hvordan de faktiske forhold er.

[Rådgivers] kommentar:

Det er normalt i forbindelse med bygningsundersøgelser, at der tages flere billeder, end dem, der vælges ud til rapporten. Der vælges billeder ud, som understøtter/ supplerer teksten i rapporten. Det er således ikke normalt, at alle billeder medtages i rapporten.

Vedhæftede fotos viser nævnte varmeinstallation i nordvestlig ende af skunkrum mod gaden. Varmeinstallationen vil bidrage til opvarmning af det trekantformede skunkrum særlig i nordvestlig ende af skunkrum langs gaden. Varmeinstallationen i nordvestlig ende af skunkrum mod gade vurderes dog ikke at bidrage væsentligt til opvarmning af loftrummet med parallel tag.

...

[Klageren:] I rapporten er nævnt, at et varmetab på mere end 4 grader skulle være normalt i en sammenføjning.

Når vi ser på billeder som er vedhæftet hvordan isolering er ødelagt, kan vi bare konstatere at den godkender vi ikke som værende normalt under de omstændigheder at den varme skunk giver et falsk billede af virkeligheden.

[Rådgivers] kommentar:

Det antages, at der refereres til IR billede 1 side 3 i rapporten? (se udklip herunder).

De blå konturer vurderes at være normale aftegninger af kuldebroer, hvor træbjælker gennem-bryder isoleringen.

Billedet er taget ved kip i sydøstlige ende af huset. Varmeinstallationen i nordvestligt skunkrum langs gaden kan ikke påvirke dette IR billede.

...

[Klageren:] Han skriver også at Måren har adskillige indgang til loftsrummet under bølgeplader. Det er ikke korrekt da alle tagplader er understrøget i bunden og i toppen sidder de øverste lægter så højt at det ikke er muligt for en mår at komme ind. Som det ses på fotodokumentation har jeg savet krydsfiner til bølgeplader i de hjørner hvor Måren havde adgang. Derfor har måren ikke været inde siden de blev monteret.

[Rådgiverens] kommentar:

Det er tydeligt, at der ikke er hulrum mellem profileringer i bølgeeternit og rygningsinddækning ikke er lukket for indtrængning af mår (kræver et hul, som et legeme på størrelse med et hønsesæg kan komme igennem).

Dette er blandt andet vist på foto 10 i rapportens bilag 1.

[Klageren:] Det er også nævnt at det skulle være dampspærre der er skyld i at det trækker ned i stuen.

Igen vil jeg henvise til den fotodokumentation der er hvor tagplader er afmonteret. De viser jo tydeligt at isoleringen er ødelagt og nogle steder er der næsten intet tilbage. Andet sted er der huller ind i isolering på Ø10-12 cm. Så at det skulle være dampspærre, er ikke korrekt.

[Rådgiverens] kommentar:

Foto 6 i rapportens bilag 1 viser, at dampspærren fra det skrå loft ved er bukket ind under gulvbrædder i skunkrummet.

Dampspærren i en klimaskærm kaldes også tæthedsplanet. Da dampspærren tydeligvis ikke er sluttet lufttæt til bagkant af ydermuren, er samlingen mellem loft og væg ikke lufttæt.

De kolde 'tunger', der ses ved spærfødder ved tilslutning til ydervæg på IR billede 6 (side 5 i rapporten) er erfaringsmæssigt tegn på utætheder. Det bemærkes at vinden kom fra nord på tidspunkt for undersøgelsen.

[Klageren:] Vi har kun haft en tagplade af i hvert hjørne og taget billeder. Men de billeder vi har taget op under de næste tagplader, viser jo bare at isolering er ødelagt op langs endegavl i hele østlige ende af huset.

På et billede viser det et hul på 10-12 cm i diameter som går ind i endevæggen og det går ind i den væg der vises på IR billede 2. Her er en forskel på 4 g. på trods af at det er skunk med varme i og derfor ikke et reelt billede af hvordan det er.

[Rådgivers] Kommentar

Det bemærkes, at IR billede 2 er fra modsat endegavl i forhold til endegavl mod nordvest, hvor varmeinstallationen befinder sig."

Ankenævnet for Forsikring

22.

100650

Af selskabets e-mail af 16/8 2023 fremgår bl.a.:

"Som tidligere informeret læner vi os op af hvad [rådgivningsfirma] har målt og registeret.

[rådgivningsfirma] vurdering:

Sammenfattende vurderes det på baggrund af den beskrevne termografiundersøgelse ikke, at der er sket generel ødelæggelse af isoleringslaget på tagflader.

Der kan ved hushjørner være sket ødelæggelse af isoleringsmaterialet lokalt omkring hjørner mod havesiden.

Det vurderes, at omfanget begrænser sig til et område under en eternitplade eller to ved de to hushjørner mod haven.

På baggrund af Termografi rapport udarbejdet af [rådgivningsfirma] d. 2023-01-09 er Forsikringens konklusion følgende:

- Der er tale om en dækningsberettiget skaden jf. betingelserne 18M9 pkt. 5.10 Mere tryghed 'Skade forvoldt af dyr'.
- Omfang af skaden hvor isoleringsevnen er væsentlig nedsat pga. måren er fastsat jf. termografi rapport til at omhandle de 2 hushjørner på havesiden, svarende til ca. 4 eternitplader (2 i hvert hjørne).

Forsikringen vil dog tilbyde erstatningen for alle 4 hushjørner (8 plader) udelukkende for at lade tvivlen komme forsikringstager til gode.

- Prissætning af skaden alt inkl. (arbejds løn, stillads, isolering mv.) er kapitaliseret til 2500 kr. for hvert hjørne dvs. i alt 10.000 kr. inkl. moms.

- Som tidligere informeret når der er tale om nedtagning af tagplader i forbindelse skade på isolering forvoldt af en mår, er det vigtigt at påpege, at de gamle Asbesttagplader ikke er skadet og derfor ikke erstattes af forsikringen.

Det samme gælder for bortskaffelse af asbestplader. Her skal forsikringstager selv kontakte kommunens Teknik og Miljø, for at få anvist deponi. Den omstændighed, at de ikke må genbruges, er ikke byggelovgivning, men arbejds-/miljølovgivning."

Af selskabets e-mail af 3/10 2023 fremgår bl.a.:

"Som aftalt er sagen vendt med mit bagland og konklusionen er at tidligere fremsendte afgørelse d. 16-08-2023 fastholdes.

Grundlaget for dette er bl.a. at det endnu ikke er dokumenteret, at omfanget hvor isoleringsevnen

i taget er nedsat er forøget, udover det som [rådgivningsfirmas] termografiundersøgelse viser.

Ankenævnet for Forsikring

23.

100650

Dog tilbydes der 15.000 kr. til fuld og endelig afgørelse, udelukkende for at få en afslutning på sagen. Tilbuddet er kun gældende såfremt ovennævnte accepteres og trækkes tilbage hvis sagen går videre til forsikringsankenævnet."

Af taksatorens telefonnotat af 13/10 2023 fremgår bl.a.:

"Talt med byggesagkyndig [klagerens byggesagkyndige] omkring skaden.
Har aftalt at han drøfter en løsning med ft og vender tilbage hertil.
Løsningen er at man demonter 1 tagside ad gangen - son efterfølgende besigtiges af taks. eller via billede dokumentation, Herefter fastlægges omfanget hvor der er nedsat isoleringsevne og dette prissættes,
Har tidligere forsøgt at foreslå løsningen til ft dog uden at komme igennem med det."

Af taksatorens e-mail af 5/3 2024 fremgår bl.a.:

"så har jeg kigget sagen igennem.
Omfanget af skaden hvor isoleringsevnen er væsentlig nedsat pga. måren, er fastsat iht. [rådgivningsfirmas] termografirapport til at omhandle de 2 hushjørner på havesiden svarende til udskiftning af 2 stk. eternit plader i hvert hushjørne samt ilægning af lidt isolering.

Vi har dog tilbudt udskiftning af 2 plader i alle 4 hushjørner (8 plader i alt + lidt isolering) for at lade tvivlen komme forsikringstager til gode.

Kalkulation for alle 4 hjørner:

Leje af rulle stillads i 2 dage	1.000 kr.
Materialer isolering 195 mm ca. 8 m2	1.000 kr.
Diverse små materialer, fugleklodser, skruer, bånd mv.	1.000 kr.
14 timer a 500 kr. (de og genmontering af tagplader, isolering mv.)	7.000 kr.
I alt	10.000 kr.
Forsikringstager håndter selv tagpladerne - (asbest)."	

Af selskabets tilbud af 6/3 2024 fra tømrerfirma fremgår bl.a.:

"Tilbuddet omfatter:

Opsætning og nedtagning af nødvendigt rullestillads	
De- og genmontering af 2 tagplader i hvert hushjørne (8stk. I alt)	
Udskiftning af beskadiget isolering cirka 8kvm	
Arbejds løn og materialer	Kr. 7.265

OBS: Forsikringstager afholder omkostninger til nye tagplader samt bortskaffelse af asbest plader

Samlet pris:	kr. 7.265
Moms:	kr. 1.816,25
Samlet pris inkl. moms:	kr. 9.081,25"

Det fremgår af forsikringsbetingelserne: "**5.10 Mere tryghed**

...

Skader lavet af dyr

Forsikringen dækker reparation eller udskiftning af de beskadigede bygningsdele i beboelsesbygninger.

Det er en forudsætning for dækningen, at bekæmpelse og forebyggelse sker inden bygningsdelene repareres.

Eksempler på skader lavet af dyr:

- Rotter har gnavet sig ind i huset og ødelagt gulve og karme. Forsikringen dækker reparation af gulve og karme, når rotterne er bekæmpet.
- En husmår har boet oppe på loftet. Forsikringen dækker udskiftning af det ødelagte isoleringsmateriale, når husmåren er fjernet og dens adgangsvej er blokeret.

...

Forsikringen dækker ikke:

- skader lavet af husdyr, fx hunde og katte.
- skader lavet af insekter, fx murbier og rådborebiller.
- kosmetiske skader, fx skjolder og ridser.
- bekæmpelse og forebyggelse.
- lugtgener, fjernelse af ekskrementer m.m.
- bygningens klimaskærm, som fx tag, døre, vinduer og murværk.
- genhusning og huslejetab m.m."

Nævnet udtaler:

Klagerens ejendom er fra 1877. Det er et byhus i 1 plan med udnyttet tagetage med loft til kip. Klageren anmeldte den 14/4 2021, at en husmår havde lavet skade på isoleringen under tagpladerne. Den 30/3 2022 udarbejdede klagerens tømrer termografisk rapport. Den 4/5 2022 og den 22/12 2022 besigtigede selskabet ejendommen. Den 31/3 2023 udarbejdede selskabets rådgivningsfirma termografisk rapport. Den 16/8 2023 tilbød selskabet erstatning på 10.000 kr. for 4 hushjørner svarende til 8 eternittagplader. Den 3/10 2023 tilbød selskabet erstatning på 15.000 kr. til fuld og endelig afgørelse.

Selskabet har for nævnet genfremsat tilbuddet på 15.000 kr. i erstatning og har tilbudt at rådgivningsfirmaet udarbejder ny termografisk rapport, som selskabet vil dække, såfremt undersø-

Ankenævnet for Forsikring

25.

100650

gelsen fører til en forhøjelse af erstatningen. Klageren ønsker kun en ny termografiundersøgelse, hvis den er gratis og under opsyn af en byggesagkyndig.

Klageren ønsker, at "skaden bliver udbedret på en måde de selv har beskrevet i et svar fra egen byggeteknisk afd. Og at der kommer syn og skøn på fra en uvildig som kan bekræfte at skaden er større end overtaksator ... er kommet frem til. Jeg ønsker ikke at modtage et kontantbeløb og så selv skal hænge på en merpris". Klageren har anført, at "det er Byggesagkyndig vurdering at den eneste måde at konstatere skadens omfang er at løsne tagplader og lave syn og skøn på skaden. Alternativt starte reparationen som tidligere nævnt ved at starte nedefra og udbedre skaden som den viser sig. Det må være den bedste løsning for TRYG som mener det max vil koste 15000 kr. alt inkl. Jeg vil så stille en palle med nye tagplader i indkørslen og en tom palle til de gamle tagplader der bliver fjernet af mig. Alle resterende udgifter afholdes af Tryg. Den metode har Tryg selv nævnt i tidligere rapport men afviser nu! Det må jo være fordi de godt ved at det ikke kan gøres for 15000 kr. Det er ikke lykkedes mig at finde et tømrerfirma der vil tage opgaven til den pris. Jeg oplyser også lige igen. Jeg er ikke interesseret i en kontant erstatning, Der skal håndværkere på og afregnes med TRYG".

Klageren har anført, at det fremgår af tømrerens termografirapport, at der også imellem spærhovederne langs tagryggen er skader i isoleringen. Klageren har anført, at rådgivningsfirmaets termografiske fotografier af det nord- og sydøstlige hjørne i tagetagen viser tydelige tegn på kulde fra bunden af, hvilket ifølge klagerens byggesagkyndige ikke er normalt. Det skyldes den hule gang i isoleringen. Klageren har anført, at der også er skade på endevæggen i soveværelset. Klageren har anført, at han har dokumenteret skader i isoleringen alle de steder, rådgivningsfirmaet siger det er normalt med et varmetab på 5 grader eller skyldes dampspærren.

Klageren har anført, at "[rådgivningsfirmaet] mener at når der er en forskel på 5-6 grader på termografi, er der ikke noget galt med isolering, men igen er det tydelig bevist at de steder der både er termografi indefra og billeder udefra af ødelagt isolering er der temperaturforskel på ca. 6 gr. Så er det jo for mig også klart at isolering er i stykker andre steder med den temp. For-

skel". Klageren har anført, at dampspærren ikke er skyld i, at det trækker ned i stuen. Fotografier viser, at det meste isolering er væk ned mod tagfod og op langs gavlen. Klageren har anført, at rådgivningsfirmaets termografiske rapport ikke viser de faktiske forhold. Der er ikke taget billeder udefra og fra den sydlige side af huset, hvor varmeinstallation sidder. Klageren har anført, at tømrerens termografiske fotografier udefra viser, at isoleringen er ødelagt på steder, rådgivningsfirmaet ikke har på termografi. Klageren har anført, at der ifølge klagerens byggesagkyndige skal afmonteres 40 % af tagfladen for at udbedre skaden, hvilket vil medføre udgifter til lovliggørelse med nye lægter og isolering.

Selskabet har anført, at der ifølge rådgivningsfirmaets rapport kan konstateres et markant koldt hjørne mod nordvest, som kan være tegn på, at en mår har ødelagt isoleringsmaterialet. Der kan ved hushjørner være sket ødelæggelse af isoleringsmateriale lokalt omkring hjørner mod havesiden. Herudover fremgår det, at dampspærre ikke er ført ned til og slutter tæt til bagmuren, hvilket kan forklare tegn på kolde luftstrømme rundt om ender af loftsbjælker. Selskabet har anført, at der ifølge rapporten ikke er konstateret manglende isoleringsevne i det nord- og sydøstlige hjørne af tagetagen eller i væggen i soveværelset. Der er ikke konstateret varmetab i loft mod kip-konstruktionen. Varmeforskellen ved spærhoveder og sammenbygning mellem loft og væg er ikke unormalt.

Selskabet har anført, at der ikke er dokumentation for, at der på grund af måren er nedsat isoleringsevne andre steder, end de 2 hjørner, som selskabet har accepteret som dækningsberettigende. Selskabet har anført, at klageren ikke har bevist, at rådgivningsfirmaets rapport er forkert. Selskabet har anført, at forsikringsselskabets forpligtigelse i forbindelse med en dækningsberettigende skade er at opføre en forsikringserstatning samt at udbetale i forbindelse med udbedringen. Selskabet kan ikke pålægges at udføre udbedringen eller rekvirere håndværkere til at udføre arbejdet. Selskabet har anført, at selskabet har tilbudt en fremgangsmåde, hvor man demonterer en tagside ad gangen, for derefter at dokumentere omfanget af de anførte skader på isoleringen, som efterfølgende ville blive prissat. Det fremgår af tømrerens termografiske rapport, at der er taget termografi af indvendigt nordligt hjørne, hvor der ses blålige nuancer hvor væggene mødes opad mod kip og lidt ud mod gavlen. På termografi af nordøstlig

tagflade taget udefra ses rødlige nuancer på en ellers blålig tagflade langs tagfod, rygning og mod gavl. På termografi af sydlig tagflade taget udefra ses pletvis røde nuancer langs rygning og røde nuancer ved tagfod og gavl på en ellers blå-lilla tagflade. På termografi af sydvestlig tagflade taget udefra ses ligeledes pletvis røde nuancer langs rygning og røde nuancer ved tagfod og gavl på en ellers blå-lilla tagflade. På termografi taget indefra af loft mod kip ses mørkeblå nuancer ved rygning og hvor endevægge mødes. Det fremgår af tømrerens konklusion, at "jeg har konkluderet at skaderne er i så stort et omfang, at det ikke ville være muligt at rette isoleringen/udskifte den ...

Den billigste løsning ville være at nedtage det gamle asbest tag, udskifte isoleringen hvor det ville være nødvendigt, og udskifte til nye eternitplader på hele taget".

Det fremgår af rådgivningsfirmaets rapport, at der på dagen for undersøgelse blev målt ude-temperatur til 3,1°C ved ca. 75,75% RF. Inde temperaturen blev målt til 22°C ved ca. 45,5% RF. Vinden kom fra nord med middel vindstyrke på 4,5 m/s og vindstød på 8 m/s. Til undersøgelsen blev anvendt infrarødt kamera med høj opløsning og termisk sensitivitet på < 0,08 °C. Kameraet kunne på afstand måle overfladetemperatur af en genstand ved måling af den infrarøde stråling, som udsendes fra alle legemer/overflader. Måleområdet var for det aktuelle kamera fra -20 til +120 °C. Emmissiviteten var generelt indstillet til en værdi på 0,95, der svarer til emmissivitet af malede hvide overflader, murværk og beton. På indvendig termografi vises sydøstlig kiplinje og gavlspids med temperaturspænd fra 21,4-25,5 C. Der ses blå konturer af spærhoveder og sammenbygning mellem loft og væg, som ifølge rådgivningsfirmaet er normale. På indvendige termografier af sydøstlig- og nordøstlig hjørne på tagetage ses blå konturer af skeletopbygning på gavlvæg. På indvendig termografi af nordvestligt hjørne i tagetage ses blå konturer ved vægsamlinger, der breder sig ud over selve skeletopbygningen. På indvendig termografi af nordøstligt og sydøstligt hjørne i stueetagen ses blå konturer af indvendige lecablokke. På indvendig termografi af ydervæg mod nordøst og loft i stueetage ses blålige områder omkring tværgående loftbjælker ved væg og loft. På fotografi af skunkrum mod nordøst ses, at dampspærrefolien er bukket ind under gulvbrædder ved tagfoden. Det fremgår af rapporten, at der i ejendommen er varme skunkrum, og at dampspærren i tagkonstruktionen ikke er ført ned og

sluttet lufttæt til bagmuren, som foreskrevet i Byg-Erfa blad nr. (27) 22 12 16. Dette vurderes at kunne forklare tegn på kolde luftstrømme rundt om ender af loftbjælker og vil erfaringsmæssigt medføre trækgener nær ydervægge. Sammenfattende vurderes det på baggrund af termografiundersøgelsen, at der ikke er sket generel ødelæggelse af isoleringslaget på tagflader. Der kan ved hushjørner være sket ødelæggelse af isoleringsmaterialet lokalt omkring hjørner mod have-siden. Det vurderes, at omfanget begrænser sig til et område under en eternitplade eller to ved de to hushjørner mod haven.

Det fremgår af e-mail af 21/6 2023 fra rådgivningsfirmaet, at varmeinstallation befinder sig i nordvestlig ende af skunkrum mod gaden.

Varmeinstallationen vil bidrage til opvarmning af det trekantformede skunkrum særlig i nordvestlig ende af skunkrum langs gaden. Varmeinstallationen i nordvestlig ende af skunkrum mod gade vurderes dog ikke at bidrage væsentligt til opvarmning af loftrummet med parallel tag". Det fremgår af e-mail af 30/5 2022 fra selskabets byggeteknisk afdeling, at "der skal sikres at Mår ikke kan komme ind på loftet, uden at ødelægge ventilation af loftrum. Herefter skal skadeomfang dokumenteres. *Dette kan gøres ved at løsne plader fra tag. Ved at starte fra meden og stoppe, når der ikke er betydelig skade på isolering eller ved termografi undersøgelse i den kolde tid på året.* Når omfanget er kendt, kan der laves en skadeopgørelse".

Det fremgår af klagerens fotografier, at enkelte tagplader er afmonteret ved hushjørner. Der ses nærbilleder af ødelagt/rodet isoleringsmateriale ved en tagfod, et rundt indgangshul i isolering nær en tagfod, nærbillede af et indgangshul i isolering, og nærbilleder taget op under fastmonterede tagplader, hvor isoleringen er rodet/ødelagt.

Det fremgår af taksatorens erstatningsopgørelse, at "Kalkulation for alle 4 hjørner: Leje af rulle stillads i 2 dage: 1.000 kr. Materialer isolering 195 mm ca. 8 m²: 1.000 kr. Diverse små materialer, fugleklodser, skruer, bånd mv.: 1.000 kr. 14 timer a 500 kr. (de og genmontering af tagpla-

Ankenævnet for Forsikring

29.

100650

der, isolering mv.): 7.000 kr. I alt: 10.000 kr. Forsikringstager håndterer selv tagpladerne - (asbest)".

Det fremgår af selskabets tilbud af 6/3 2024 fra tømrerfirma, at "Opsætning og nedtagning af nødvendigt rullestillads. De- og genmontering af 2 tagplader i hvert hushjørne (8 stk. I alt). Udskiftning af beskadiget isolering cirka 8 kvm. Arbejds løn og materialer: Kr. 7.265. OBS: Forsikringstager afholder omkostninger til nye tagplader samt bortskaffelse af asbest plader ... kr. 9.081,25".

Det fremgår af forsikringsbetingelsernes punkt 5.10, at forsikringen dækker skader lavet af dyr. Forsikringen dækker reparation eller udskiftning af de beskadigede bygningsdele i beboelsesbygninger.

Det er en forudsætning for dækningen, at bekæmpelse og forebyggelse sker inden bygningsdelene repareres. Forsikringen dækker ikke kosmetiske skader, bekæmpelse og forebyggelse, lugtgener, fjernelse af ekskrementer eller bygningens klimaskærm, som fx tag.

Nævnet bemærker, at det er klageren, der har bevisbyrden for, at skaden er mere omfattende end takseret af selskabet. Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren ikke har bevist, at han har krav på yderligere dækning, end selskabet har tilbudt. Nævnet har noteret sig, at selskabet har fastholdt sit tilbud om erstatning på 15.000 kr.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at der ifølge rådgivningsfirmaets rapport ikke er sket generel ødelæggelse af isoleringslaget på tagfladerne, men at der kan være sket ødelæggelse af isoleringsmaterialet begrænset til et område under en eternitplade eller to ved de to hushjørner mod haven. Nævnet har her lagt vægt på, at rapporten er foretaget af et rådgivende ingeniørfirma. Termograferingen er foretaget med et infrarødt kamera med høj opløsning og termisk sensitivitet på $< 0,08$ °C med Emmissivitet indstillet til en værdi på 0,95, der svarer til emmissivitet af malede hvide overflader, murværk og beton. Termograferingen ses at være foretaget ud fra gængs metode inden for termografering, som kan foretages såvel ude- som indefra, så længe foreskrevne vindforhold og temperaturforskelle mellem ude og inde overholdes.

Nævnet har også lagt vægt på, at der på rådgivningsfirmaets termografier – bortset ved de konstaterede "kolde hjørner" – alene ses blå aftegninger ved sammenbygninger, ejendommens skeletopbygning og indvendige lecablokke, hvilket vurderes som normalt.

Nævnet har videre lagt vægt på, at der af tømrerens udaterede rapport ikke fremgår oplysninger om temperaturer og vindforhold, typen af termografisk udstyr eller indstillingerne af det termografiske udstyr i øvrigt.

Nævnet har herudover lagt vægt på, at klagerens fotografier af rodet isoleringsmateriale og løbegange ikke i sig selv dokumenterer nedsat isoleringsevne, der godtgør dækningsberettigede skader i videre omfang en anerkendt af selskabet.

Nævnet har i øvrigt lagt vægt på, at selskabet har fremlagt specificeret erstatningsopgørelse med udgangspunkt i et konkret udbedringstilbud fra en tømrer, og at tilbuddet på erstatning på 15.000 kr. er en del højere end det fremlagte tilbud.

Nævnet bemærker, at klageren har afvist selskabets tilbud om at få foretaget en ny termografisk rapport, som selskabet dækker udgifterne til, hvis den fører til yderligere erstatning. Klageren har også afvist selskabets tilbud om at afdække skadesomfanget ved at løsne tagplader nedfra og stoppe, når der ikke er betydelig skade på isolering, hvorefter selskabet kan lave en skadesopgørelse. Nævnet bemærker afslutningsvist, at det ved udbedring af større skader i forsikringssager ikke er usædvanligt, at der undervejs i processen opstår uventede forhold, som selskabet må sagsbehandle og tage stilling til løbende. Klageren ikke kan kræve, at selskabet agerer bygherre og entrerer de nødvendige håndværkere. Selskabets forpligtelse består i at stille erstatningen til rådighed for klageren, efterhånden som betalingerne til håndværkerne forfalder.

Det, som klageren i øvrigt har anført, kan ikke føre til andet resultat.

Ankenævnet *for* Forsikring

31.

100650

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Hans-Jørgen Nymark Beck